

Lausunto

Sotainvalidein Veljesliitto ry

Sotainvalidien Veljesliitto esittää vakavan huolensa vuoden 2016 työllisyysmäärärahoista. Työllisyyteen käytettävää määrärahaa esitetään laskettavan tämän vuotisesta. Huolestamme koskee erityisesti palkkatukiin käytettävän osuuden supistumista, vaikka tänäkin vuonna palkkatukimäärärahat loppuivat joidenkin ELY-keskusten alueilta jo ennen kesää. Myös palkkatukien ohjautuminen voimakkaasti yrityksille on tehnyt välityömarkkinoilla toimivien matalan kynnyksen työllistäjien toimimisen ajoittain hyvin vaikeaksi.

Välityömarkkinat toimivat pitkään työttömänä olleille ja vajaatyökykyisille henkilöille riittävän matalan kynnyksen tasolla. Sitä kautta on ollut mahdollista ”kuntoutua” ja kouluttautua avoimille työmarkkinoille. Useilla välityömarkkinoiden toimijoilla on tarjolla työtä, joka on yhteiskunnan kannalta merkittävää ja palvelee molempia osapuolia. Pitkään työttömänä olleet henkilöt eivät usein ole valmiita suoraan avoimille työmarkkinoille. Välityömarkkinoiden rooli on pitkälti valmentaa heitä sinne. Ammatillista osaamista tukemalla sekä tarpeellisen tekemisen kautta voidaan kohottaa itsetuntoa ja uskallusta kouluttautua uuteen ammattiin ja hakeutua uusille aloille. Erityisesti nuoret ja ikääntyvät työttömät ovat saaneet välityömarkkinoiden kautta reitin avoimille työmarkkinoille.

Sotainvalidien Veljesliiton avustajatoiminta on työvoimapolitiisella hanketuella vuodesta 1998 alkaen tuottanut sotainvalideille ja muille sotiemme veteraaneille sekä heidän puolisoille ja leskilleen tärkeää lisäapua koteihin, täydentäen kunnallista ja yksityistä kotihoitoa. Samalla olemme tarjonneet mielekästä ja palkitsevaa työtä sekä mahdollisuuden kouluttautua työsuhteen aikana oppisopimuksella. Avustajina työskennelleistä vuositasona noin 40 % on siirtynyt työmarkkinoille eteenpäin. Näistä pääasiassa yli 50 vuotiaista henkilöistä moni on kouluttautunut vanhus- ja vammaispalveluiden tehtäviin, jossa työvoiman kysyntää on edelleen.

Työllistämisyksiköllä avustajat voivat suorittaa ammatillisia tutkinnon osia tai kokonaisia tutkintoja. Hankkeessa on juuri pilotoitu työvoimapolitiasta kärsivälle alalle henkilökohtaisen avustajan koulutus, joka on lausuntokierroksella opetushallituksessa. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni avustaja kouluttautuu työsuhteensa aikana tai sen päätyttyä. Työsuhteen aikana työntekijöiden työnhakuasiakirjat päivitetään ja heitä valmennetaan avoimille työmarkkinoille. Olemme solmineet yritys-yhteistyösopimuksia valtakunnallisten yritysryhmien kanssa tarjoten niille valmentamaamme ja kouluttamaamme pätevää henkilöstöä, jolla on lisäksi hyvä työkokemus vastaavanlaisista tehtävistä.

Työvoimahallinnon jatkuvat muutokset ovat vaikeuttaneet toimintaa ja uhkaavat lopettaa sen. Avustajatoiminta on tukenut sotiemme veteraaneille pärjäämään omassa kodissa. Samalla on autettu kuntia vähentämällä paineita kunnallisen kotihoidon piiriin. Kiireetön apu on mahdollistanut myös sosiaalisen vuorovaikutuksen ja ulkoilun. Yhdistysten palkkatukityöllistämisen mahdollisuudet ovat heikentyneet oleellisesti tänä vuonna. Palkkatukirahojen loppuessa usea avustajatoiminnan aluehanke on ollut kriisissä ja jopa sadat sotiemme veteraanit ja heidän leskensä ovat jääneet ilman tarvitsemaansa apua. Hankkeemme ovat saaneet työvoimahallinnon projektitukea toiminnan organisoimiseen, mutta avustajien palkkaamiseen tarvittavia palkkatukirahoja ei ole ollut riittävästi. Tarjoamamme väylä avoimille työmarkkinoille tulee näin hyödynnetyksi vain osittain.

Välityömarkkinat toimivat myös useissa muissa järjestöissä vastaavanlaisissa yhteiskunnallisesti tärkeissä tehtävissä, mikä ilmenee tekemästämme selvityksestä. Talousarvioesityksen palkkatukirahat ovat alimitoitettuja tarpeeseen nähden. Esimerkiksi yksityisellä sektorilla palkkatuen määrä vähenee 33 %:a

vuosien 2014 ja 2016 välillä. Myös työllisyyspoliittisten avustusten määrärahoja ollaan leikkaamassa. Avoimille työmarkkinoille siirtymisen kannalta työllisyyspoliittisten tukitoiminnan vaikuttavuus on kuitenkin selvästi parempi kuin kuntouttavan työtoiminnan.

Vaikeutuvassa työllisyystilanteessa palkkatukeen ja työllisyyspoliittiseen tukeen tarkoitettuja määrärahoja tulisi lisätä, sillä työllistämisen ohella ne antavat kolmannelle sektorille mahdollisuuden tuottaa monenlaisia yhteiskunnallisesti merkittäviä palveluja.

Sotainvalidien Veljesliitto

Eija Kilgast
projektijohtaja
044 797 7881